

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/104/2023
Identifikačné číslo spisu:	1106226542
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1106226542.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia, s. r. o., Limbach, Limbová 451/3, IČO: 31 342 841, zastúpenej T.. N.. Y.Á. U., I., I.Á. X, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, IČO: 00 166 073, za účasti intervenienta Y. I. Y., X., Z. XX, zastúpeného BARKOCI law firm, s. r. o., Bratislava, Námestie slobody 28, IČO: 47 247 916, o náhradu škody, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (pôvodne na Okresnom súde Bratislava I) pod sp. zn. B1-11C/131/2006, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 15. decembra 2022 sp. zn. 3Co/5/2022, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovanej nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

III. Intervenientovi na strane žalovanej priznáva proti žalobkyni plný nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 15. júna 2021 č. k. 11C/131/2006-340 (v poradí druhým) zamietol žalobu (výrok I.), žalovanej nepriznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania (výrok II.) a rozhodol, že intervenient na strane žalovanej má proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III.). Súd prvej inštancie po ustálení skutkového stavu konštatoval, že žalobkyňa sa domáhala nároku na náhradu škody, ktorý nepochybne vymedzila opísaním skutkového stavu, čím v rámci svojej dispozície vymedzil i predmet konania. V tejto súvislosti zdôraznil, že opísanie rozhodujúcich skutočností je spolu so žalobným petitom, ktorým je súd viazaný a nemôže ho prekročiť, povinnosťou žalobkyne. Predmetom konania tak bola náhrada škody spôsobená 1/ nezákonným rozhodnutím vydaným intervenientom (súdnym exekútorom) v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 32Exre/16/2005, konkrétne išlo o exekučný príkaz na vykonanie exekúcie na obchodný podiel povinného U.N.. Y. U., v spoločnosti žalobkyne, a 2/

nezákonným rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I z 19. mája 2005, sp. zn. Sro/4397/B, ktorým tento na podklade exekučného príkazu povolil vykonanie výmazu spoločníka N.. Y. U. a zapísanie exekúcie na jeho obchodný podiel v spoločnosti žalobkyne. Uvedené rozhodnutia mali byť príčinou jej úpadku a zastavenia toku finančných prostriedkov do Sociálnej poisťovne; uplatnená škoda v sume 2.306,21 eura so špecifikovaným úrokom z omeškania a sankčným úrokom predstavovala dlžné poistné do Sociálnej poisťovne za obdobie 04/2005 až 03/2006.

1.1. Pri takto ustálenom predmete konania mal súd prvej inštancie za preukázanú pasívnu vecnú legitimáciu žalovanej vyplývajúcu z hmotnoprávnej úpravy zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), keď k žalobou uplatnenej škode v materiálnej sfére žalobkyne ako poškodenej malo dôjsť činnosťou orgánov verejnej moci, konkrétne súdneho exekútora, ako štátom splnomocnenej osoby na uskutočňovanie núteného výkonu rozhodnutí, pri výkone exekučnej činnosti, ako aj súdu pri výkone verejnej moci v súdnom konaní. Za konanie oboch subjektov, zabezpečujúcich z poverenia štátu výkon verejnej moci, zodpovedal štát, t. j. žalovaná. Žalovanú v konaní zastupovalo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. Konajúci súd podotkol, že označenie žalovanej strany v sporovom konaní je vo výlučnej dispozícii žalobkyne, ktorá ako dominus litis určuje, kto bude žalovanou stranou, čím nesie i zodpovednosť za preukázanie jej pasívnej vecnej legitimácie. Následne prvoinstančný súd, konštatujúc splnenie procesnej podmienky predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, a to aj vo vzťahu k rozšíreniu žaloby o sumu 403,47 eura, zaoberal sa danosťou predpokladov na vyvodenie zodpovednosti žalovanej za škodu, ktoré musia byť splnené kumulatívne: vo vzťahu k nezákonnému exekučnému príkazu vydanému intervenientom v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. Ex 365/2002 s poukazom na § 37 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“) podotkol, že účastníkom exekučného konania je oprávnený a povinný. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa sa, ako obchodná spoločnosť, nestala účastníkom predmetného exekučného konania, a preto bola v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. vylúčená z práva na uplatnenie náhrady škody titulom nezákonných rozhodnutí vydaných v rámci tohto konania. Exekučné konanie vedené pod sp. zn. Ex 365/2002, začalo a prebiehalo na návrh oprávneného: Union poisťovacia spoločnosť, proti povinnému: N.. Y. U., t. j. nie proti žalobkyni, ale proti fyzickej osobe. V zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. sa pritom náhrady škody titulom nezákonných rozhodnutí môže domáhať len účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku právoplatného rozhodnutia, ktoré bolo pre nezákonnosť zmenené alebo zrušené príslušným orgánom. Konajúci súd sa preto plne stotožnil s procesnou obranou žalovanej, podporenou aj intervenientom vystupujúcim na jej strane, o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne vo vzťahu k tomuto titulu nároku na náhradu škody. Zároveň podotkol, že exekučný príkaz ani nemožno klasifikovať ako nezákonné rozhodnutie v zmysle § 6 zákona č. 514/2003 Z. z.

1.2. Odhliadnuc od týchto záverov, súd prvej inštancie okrajovo poukázal i na účinky vydania príkazu na vykonanie exekúcie postihnutím obchodného podielu, ktorými sú nemožnosť disponovať týmto obchodným podielom, nevyplatenie vyrovnacieho podielu spoločníkovi a súčasne, po jeho doručení registrovému súdu, aj vyvolanie účinku v podobe začatia ex offo konania o výmaze povinného, príp. o zrušení obchodnej spoločnosti. K právnym následkom uvedeným v uznesení registrového súdu z 19. mája 2005 sp. zn. Sro 437/B, vydanom na návrh súdneho exekútora však dochádza až na základe právoplatného rozhodnutia súdu, ktoré má konštitutívny charakter. Uvedené právne skutočnosti však podľa mienky konajúceho súdu nemali priamu príčinnú súvislosť s platením odvodovej povinnosti žalobkyne a ozrejmil, že plnenie odvodovej povinnosti je normatívnou povinnosťou vyplývajúcou z predpisov verejného práva (§ 128 a § 141 zákona č. 461/2003 Z. z.), ktorá vzniká zo zákona, a túto by si žalobkyňa bola povinná plniť bez ohľadu na vydaný exekučný príkaz, ku ktorého realizácii napokon ani nedošlo; uvedené podporil s poukazom na judikované rozhodnutie R 28/2008. Napokon, v konaní bolo preukázané, že k vykonaniu exekúcie postihnutím majetku žalobkyne zo strany intervenienta ani nedošlo, nedošlo ani k výmazu jeho spoločníka a spoločnosti samotnej z obchodného registra, pričom žalobkyňa nepreukázala ani nemožnosť podnikania ako dôsledok rozhodnutia, či postupu súdneho exekútora. Pokiaľ by preto žalobkyňa bola aj nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia na uplatnenie žalovaného nároku, z opísaných účinkov spôsobu vykonávania exekúcie by nebolo možné vyvodiť

nielen záver o kauzálnom nexuse medzi nepĺnením odvodovej povinnosti žalobkyne a exekúciou na obchodný podiel jeho jediného spoločníka, ale ani so vznikom škody spočívajúcej v zmenšení jeho majetku o sumu vyrubenej odvodovej povinnosti a jej príslušenstva, ktorú napokon žalobkyňa ani nepreukázala.

1.3. Pokiaľ išlo o v poradí druhý vymedzený titul náhrady škody, a to uznesenie Okresného súdu Bratislava I z 19. mája 2005 sp. zn. Sro 4397/B, ktorým povolil vykonanie výmazu spoločníka N.. Y. U. a zapísanie exekúcie na jeho obchodný podiel u žalobkyne, prvoinštančný súd konštatoval, že toto uznesenie nespĺňalo atribúty nezákonného rozhodnutia v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., nakoľko bolo zrušené na základe riadneho opravného prostriedku, a teda nie ako právoplatné. Na uvedenom základe a za súčasnej aplikácie ustanovení § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. a), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1 a § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. uzavrel, že žalobkyňa nepreukázala splnenie ani jednej zo zákonodarcom kumulatívne stanovených podmienok pre vyvodenie zodpovednosti žalovanej za škodu, a preto žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa zásady úspechu v spore v zmysle § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), keď v konaní plne úspešnej žalovanej a intervenientovi na jej strane vznikol nárok na náhradu trov konania proti neúspešnej žalobkyňi. Intervenientovi na strane žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, majúci za to, že vo veci neboli splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 15. decembra 2022 sp. zn. 3Co/5/2022 na odvolanie žalobkyne výrokom I. neodpustil žalobkyňi zmeškanie lehoty na doplnenie odvolania, II. napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, III. žalovanej nepriznal proti žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania a IV. intervenientovi na strane žalovanej priznal plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Predtým, ako pristúpil k vecnému preskúmaniu odvolania, zaoberal sa podaním (č. l. 359 a nasl.), ktorým žalobkyňa požiadala o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania a s poukazom na ustanovenia § 122 CSP, § 362 ods. 1 CSP a § 365 ods. 3 CSP uzavrel, že nakoľko žalobkyňa napadla rozsudok súdu prvej inštancie odvolaním zo 17. júla 2021, a teda nebola vylúčená z tohto procesného úkonu, pričom podaním z 30. augusta 2021 len dopĺňala dôvody už podaného opravného prostriedku, posúdil jej žiadosť ako návrh na odpustenie zmeškania lehoty na doplnenie odvolania, ktoré možno v zmysle § 365 ods. 3 CSP dopĺňať len v zákonnej 15-dňovej lehote na jeho podanie. Žalobkyňa žiadosť podala v lehote 15 dní od odpadnutia prekážky (od návratu z pobytu v Bulharsku 21. augusta 2021) a pripojila i zmeškaný procesný úkon, t. j. doplnené odvolanie. Pokiaľ išlo o uvádzaný dôvod zmeškania, tento odvolací súd v okolnostiach danej veci vyhodnotil za neospravedlňiteľný, keďže nemal charakter náhlej a nepredvídateľnej udalosti. Žalobkyňa totiž už pri podaní opravného prostriedku mala vedomosť o pobyte jej zástupcu v zahraničí, ktorý mal naplánovaný minimálne od 11. júla 2021 a preto v čase plynutia lehoty na podanie a doplnenie odvolania neodcestoval mimo územia Slovenskej republiky neočakávane; na uvedené nemalo vplyv ani tvrdenie, že išlo o zdravotný pobyt, ktorú skutočnosť ani nepreukázal. Pomerované touto optikou odvolací súd nepovažoval uvádzané dôvody za také, ktoré by mali povahu nepredvídateľnosti a neočakávanosti, ale naopak, tieto mali povahu vopred naplánovanej cesty v zahraničí, a teda nesplnili charakter ospravedlňiteľného dôvodu na odpustenie zmeškania procesného úkonu, a preto rozhodol tak, že žalobkyňi neodpustil zmeškanie lehoty na doplnenie odvolania. Uvedené malo potom za následok, že v rámci odvolacieho prieskumu odvolací súd vychádzal z odvolania žalobkyne zo 17. júla 2021, súc viazaný tam uvedenými odvolacími dôvodmi a ich skutkovým vymedzením.

2.2. Vychádzajúc z obsahu odvolania žalobkyňa prvoinštančnému súdu vytýkala, že jej nedoručil všetky písomné podania protistrany (žalovanej), nemohol sa s nimi riadne oboznámiť a vyjadriť sa k nim, čo považoval za porušenie jej práva na spravodlivý proces. Odvolací súd zauvažoval, že porušenie princípu kontradiktórnosti civilného sporového konania postupom súdu predstavuje síce pochybenie súdu, avšak zakladá existenciu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP len vtedy, ak nesprávny

procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu procesných práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. Preto aj keď sa javí byť dôvodná námietka žalobkyne o tom, že súd prvej inštancie relevantným procesným postupom nedoručil vyjadrenia protistrany k jej žalobe, z obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že žalobkyňa, využívajúc práva priznané procesným kódexom (§ 44 ods. 1 OSP, § 97 ods. 1 CSP) nahliadla do súdneho spisu a v rámci tohto úkonu požiadala o vyhotovenie kópií, okrem iného aj vyjadrenia pôvodného žalovaného (02. marca 2009), vyjadrenia žalovanej (28. novembra 2013, 12. februára 2014) podľa úradného záznamu na č. l. 194, z čoho mal za zrejmé, že žalobkyňa mala v dôsledku vlastnej procesnej aktivity k dispozícii vyjadrenia protistrany k žalobe, v ktorých na svoju procesnú obranu uviedla rozhodujúce skutočnosti, mohla sa s nimi relevantne oboznámiť a na tieto následne reagovať, resp. sa k nim vyjadriť, a to nielen písomnou formou, ale i ústne na pojednávaní konanom 15. júna 2021; z obsahu zápisnice (č. l. 334-339) zároveň vyplýva, že žalobkyňa mala priestor oboznámiť sa s argumentáciou žalovanej, reagovať na ňu, ako i realizovať ďalšie procesné práva priznané jej CSP. Za tejto procesnej situácie, hodnotiac pochybenie konajúceho súdu pri doručovaní vyjadrení protistrany žalobkyni v kontexte celého priebehu konania, dospel odvolací súd k záveru o nedôvodnosti námietky o takom porušení procesných práv zakladajúcich porušenie práva na spravodlivý súdny proces.

2.3. Pokiaľ ide namietané nesprávne právne posúdenie veci, žalobkyňa ho bližšie nekonkretizovala, a teda nešpecifikovala konkrétne pochybenie súdu prvej inštancie pri použití, interpretácii alebo aplikácii konkrétnej právnej normy na skutkový stav; odvolanie žalobkyne v tejto časti neobsahovalo dostatočné vymedzenie, z akého konkrétneho dôvodu, resp. dôvodov, mal konajúci súd dospieť k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, t. j. prečo žalobkyňa považovala jeho rozhodnutie po právnej stránke za nesprávne. Odhliadnuc od uvedeného, súd prvej inštancie na vec aplikoval zodpovedajúce ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré správne a v súlade s ustálenou súdnou judikatúrou vyložil, a následne i náležite, jasne a výstižne, v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP odôvodnil. Pokiaľ žalobkyňa konajúcemu súdu vytýkala, že zmaril vykonanie dokazovania výsluchom svedkov, ktorí zomreli, odvolací súd v prvom rade poukázal na to, že žalobkyňa, s výnimkou T. Y. a P. U., osoby ďalších svedkov nešpecifikoval a neuviedol, k akým skutočnostiam mali vypovedať. Zároveň bol názoru, že úmrtie fyzických osôb pripadajúcich do úvahy ako svedkov v konaní, predstavuje udalosť vis maior, ktorú nemožno v nijakom smere pričítať na vrub súdu. Odvolací súd prisvedčil súdu prvej inštancie aj v tom, že navrhované dokazovanie (výsluchom svedkov) by nemalo žiaden vplyv na výsledok sporu, keďže žalobkyňa nepreukázala splnenie všetkých predpokladov pre založenie zodpovednosti žalovanej za škodu, ktorú okolnosť v odvolaní argumentačne nevyvrátila.

2.4. Žalobkyňa bez spojitosti s prebiehajúcim konaním v odvolaní vytýkala, že súd prvej inštancie nekonal so splnomocnenou advokátkou a diskriminoval ju, tieto námietky nenašli oporu v súdnom spise; žalobkyňa nezaložila do spisu plnú moc, ktorou by splnomocnil konkrétneho právneho zástupcu (advokáta) svojim zastupovaním a svoje tvrdenia o diskriminácii bližšie nekonkretizovala, preto tieto ostali len v rovine ničím nepodložených tvrdení. Vo vzťahu k odvolaniu spochybňujúceho správnosť výroku rozsudku súdu prvej inštancie o náhrade trov konania intervenienta vystupujúceho na strane žalovanej, odvolací súd poznamenal, že sa v celom rozsahu stotožnil s právnym názorom konajúceho súdu. Dôvody hodné osobitného zreteľa nemožno vyvodiť len z tvrdenia žalobkyne o nedobromyseľnom a špekulatívnom vstupe intervenienta na strane žalovanej do konania, ktoré ani nemá oporu v obsahu súdneho spisu, resp. v procesných úkonoch intervenienta a jeho zástupcu. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, nepriznal nárok na ich náhradu, nakoľko z obsahu spisu vyplýva, že jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli. Odvolací súd priznal intervenientovi na strane žalovanej plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobkyni, keďže tento nebol v odvolacom konaní úspešný.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktoré odôvodnila s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP. Namietala, že rozhodnutia nižších súdov sú arbitrárne, nepresvedčivo a neracionálne odôvodnené a tzv. zmätočnosťnú vadu videla aj v nedoručení

upovedomenia o verejnom vyhlásení rozsudku (ďalej aj „VVR“) na e-mailové adresy U..S. a T..U..S., ktoré technicky neprešlo s tým, že v oboch prípadoch cieľový server neodoslal potvrdenie o doručení. Fakticky tým namietala, že nie je riadne a presvedčivo osvedčené, že bola riadne a včas upovedomená elektronicky súdom o mieste a čase VVR, hoci o to požiadala podľa § 219 ods. 3 CSP.

3.1. V tejto súvislosti namietala aj porušenie princípov rovnosti a kontradiktórnosti v dôsledku nedoručenia niektorých konkrétne označených listín (tvoriacich obsah spisu), hoci súdu prvej inštancie bola známa jej iná - korešpondenčná adresa na doručovanie právnickej osobe, na ktorú bol povinný prednostne doručovať písomnosti a až v prípade, že ani iná adresa by nebola súdu známa, mohlo dôjsť zákonom predpokladaným spôsobom k doručeniu písomnosti právnickej osobe podľa § 48 ods. 2 OSP, s čím sa odvolací súd v napadnutom rozsudku dôsledne nevysporiadal.

3.2. V kontexte uplatneného dovolacieho dôvodu § 420 písm. f) CSP napádala nesprávny, arbitrárny a nezákonný právny záver súdov nižších inštancií; osobitne atakovala výrok, ktorým odvolací súd neodpustil žalobkyni zmeškanie lehoty na doplnenie odvolania; tento z ústavnoprávneho hľadiska považovala za neudržateľný a neakceptovateľný, nakoľko nie je jasne, presvedčivo a racionálne odôvodnený a odporuje elementárnym princípom spravodlivosti. Vzhľadom na uvedené navrhla napadnuté rozhodnutia nižších súdov zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Intervenient na strane žalovanej zhodnotil dovolanie žalobkyne ako nedôvodné, nejasné a nekonzistentné, obsahovo aj právne irelevantné. Právo na súdnu ochranu treba vnímať ako „výsledkové“, t. j. právo, ktorému musí zodpovedať proces ako celok. K namietanému neodpusteniu zmeškania lehoty uviedol, že žalobkyňou uvádzaný dôvod zmeškania lehoty nie je možné vyhodnotiť za ospravedlniteľný, nakoľko nemal charakter náhlej a nepredvídateľnej udalosti, keďže už v čase podania odvolania zo 17. júla 2021, jej zástupca vedel o pobyte v zahraničí.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a treba ho odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za

účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11. Žalobkyňa vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP atakovala zlyhanie odvolacieho súdu v procese oznamovania miesta a času VVR elektronickými prostriedkami, keďže upovedomenie odvolacieho súdu o verejnom vyhlásení rozsudku na jej e-mailové adresy U..S. a T..U..S. technicky neprešlo; v obidvoch prípadoch cieľový server neodoslal potvrdenie o doručení.

11.1. Podľa § 219 ods. 3 CSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

11.2. Pre objasnenie veci dovolací súd uvádza, že v zmysle uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 01. apríla 2020 sp. zn. IV. ÚS 115/2020 pri využívaní bežnej e-mailovej služby ide o priame a bezprostredné využitie technického prostriedku, prostredníctvom ktorého sa uskutočňuje prenos dátovej (elektronickej) správy od odosielateľa k príjemcovi. V tejto forme elektronickej komunikácie nemožno uvažovať o konkrétnej e-mailovej aplikácii (službe) ako o orgáne, ktorý má povinnosť doručiť podanie v zmysle § 121 ods. 5 CSP.

11.3. Ďalej je informačno-technologickou notoriou, že keď mailový server prijme od používateľa e-mail, odošle ho na cieľový server daný e-mailovou adresou prijímateľa (žalobkyne). Pokiaľ je cieľový server dočasne nedostupný, pokúša sa o spojenie ešte niekoľkokrát v priebehu najbližších hodín a dní. Zároveň upozorní odosielateľa o neschopnosti mail doručiť napr. vetou: „cieľový server neodoslal potvrdenie o doručení.“

11.4. Tak tomu bolo aj v prejedávanej veci; odvolací súd v súlade s § 219 ods. 3 CSP oznámil na svojej úradnej tabuli a webovej stránke 09. decembra 2022 (č. l. 407 spisu) miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku (15. decembra 2022 o 10.05 hod. na prízemí v budove Krajského súdu v Bratislave v pojednávacej miestnosti č. dv. 50). Na základe žiadosti žalobkyne jej bolo oznámenie o VVR doručované 08. decembra 2022 na ňou uvedené emailové adresy U..S. a T..U..S. s výsledkom o doručení (č. l. 408 a 409 spisu): „Doručenie týmto príjemcom alebo skupinám je dokončené, no cieľový server neodoslal potvrdenie o doručení.“

11.5. Platí, že technické zlyhanie na strane prijímateľa dátovej (elektronickej) správy nemožno pripisovať na vrub odosielateľa - v tomto prípade odvolacieho súdu, ktorý v súlade s § 219 ods. 3 CSP oznámil

žalobkyni miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami, ale pre nedostupnosť cieľového servera k jeho doručeniu nedošlo. Okrem toho, riešenie na túto špecifickú situáciu ponúka aj ustanovenie § 105 ods. 2 CSP, že pokiaľ súd na žiadosť strany doručuje písomnosť na elektronickú adresu (pri splnení ostatných podmienok), písomnosť súdu sa považuje za doručenie po troch dňoch od jej odoslania, a to aj vtedy, ak si ju adresát neprečítal.

11.6. Zhrnuté a podčiarknuté, rozsudok odvolacieho súdu bol síce verejne vyhlásený bez účasti žalobkyne (§ 219 ods. 1 CSP v spojitosti s § 378 ods. 1 CSP), ale postupom odvolacieho súdu nedošlo k porušeniu zákonného postupu súdu vrátane procesného postupu podľa § 219 ods. 3 CSP, nakoľko stranám sporu, vrátane žalobkyne, bola odvolacím súdom vytvorená možnosť zúčastniť sa aktu vyhlásenia rozhodnutia a ak toto svoje právo žalobkyňa nevyužila, nemôže sa dovolávať porušenia svojich procesných práv.

12. Pokiaľ žalobkyňa podrobila kritike kvalitu odôvodnení rozhodnutí nižších súdov, lebo ich považovala za arbitrárne, nepresvedčivo a neracionálne odôvodnené, hodno uviesť, že nič nenasvedčuje tomu, že by súdy nižších inštancií svoje rozhodnutia odôvodnili spôsobom, ktorým by založili procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V predmetnej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinstančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil.

12.1. Judikatúrou konkretizovaný obsah práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je veľmi pestrý, patrí k nemu i povinnosť súdu svoje rozhodnutie odôvodniť spôsobom zakotveným v § 220 ods. 2 a 3 CSP. Prihliadajúc na podstatné dôvody obsiahnuté v napadnutom rozsudku odvolacieho súdu (body 2.2. až 2.4. tohto uznesenia), z ktorých vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej, pričom právne závery obsiahnuté v napadnutom rozsudku nie sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami a nie sú ani extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti, sú podľa názoru dovolacieho súdu prijaté právne závery odvolacieho súdu primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP. Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. V súvislosti s namietanou arbitrárnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd akcentuje, že samotná skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

13. Odvolací súd v dôvodoch napadnutého rozsudku (bod 33.) odpovedal vyčerpávajúcym a akceptovateľným spôsobom aj na východiskové námietky uplatnené v odvolaní žalobkyne, ohľadom kritizovaného nedoručenia konkrétnych listín; dovolací súd sa preto v plnej miere stotožňuje s nasledovným odôvodnením (bod 33.) odvolacieho súdu: „Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že k žalobe žalobcu sa vyjadril intervenient, vystupujúci v tom čase ako žalovaná strana, a to podaním zo dňa 02.03.2009 (č. l. 73-74), ktoré konajúci súd opomenul doručiť žalobcovi. Po vydaní uznesenia zo dňa 30.09.2013, č.k. 11C/131/2006-128, ktorým súd prvej inštancie pripustil zámenu účastníkov konania na strane žalovanej a žalovaným subjektom sa stala Slovenská republika, sa táto vyjadrila k žalobe žalobcu podaním zo dňa 28.11.2013 (č. l. 132-133) a podaním zo dňa 12.02.2014 (č. l. 157-158), ktoré konajúci súd doručoval do sídla žalobcu, hoci v tom čase mu už bola známa i iná adresa žalobcu na doručovanie písomností (ktorú okolnosť uviedol odvolací súd i v zrušujúcom uznesení zo dňa 30.09.2019, sp. zn. 3Co/121/2019). Za tohto stavu sa javí byť dôvodná námietka žalobcu o tom, že súd prvej inštancie mu relevantným procesným postupom nedoručil vyjadrenia protistrany k jeho žalobe v prejednávanej veci. Avšak, z obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil a nemohol prehliadnuť, že žalobca, využívajúc práva priznané mu procesným kódexom (§ 44 ods. 1 O.s.p., § 97 ods. 1 C.s.p.) nahliadol do súdneho spisu a v rámci tohto úkonu požiadal o vyhotovenie kópií, a to okrem iného i vyjadrenia pôvodného žalovaného zo dňa 02.03.2009, vyjadrenia žalovanej zo dňa 28.11.2013, ako i jej vyjadrenia zo dňa 12.02.2014 (viď

úradný záznam na č. l. 194). Je teda zrejme, že žalobca mal v dôsledku vlastnej procesnej aktivity k dispozícii vyjadrenia protistrany k žalobe, v ktorých na svoju procesnú obranu uviedla rozhodujúce skutočnosti, mohol sa s nimi relevantne oboznámiť a na tieto následne reagovať, resp. sa k nim vyjadriť, a to nielen písomnou formou, ale i ústne na pojednávaní konajúceho súdu dňa 15.06.2021; napokon, na tomto súdnom pojednávaní žalovaná predniesla rozhodujúcu argumentáciu, obsahovo totožnú s tou uvedenou v jej písomných podaniach, ktorou brojila proti dôvodnosti žaloby žalobcu. Z obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa 15.06.2021 (č. l. 334-339) pritom vyplýva, že žalobca mal priestor oboznámiť sa s argumentáciou žalovanej, reagovať na ňu, ako i realizovať ďalšie procesné práva priznané mu Civilným sporovým poriadkom. Za tejto procesnej situácie, hodnotiac pochybenie konajúceho súdu pri doručovaní vyjadrení protistrany žalobcovi v kontexte celého priebehu konania, dospel odvolací súd k záveru o nedôvodnosti námietky žalobcu o takom porušení jeho procesných práv zakladajúcich porušenie práva na spravodlivý súdny proces.“

13.1. Citované odôvodnenie nemožno považovať za svojvoľné alebo za zjavne neodôvodnené a ani z hľadiska namietaného porušenia princípov rovnosti a kontradiktórnosti nevyplyva z neho taká aplikácia príslušných procesnoprávnych noriem, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je v písomnom odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na procesnoprávne závery, ktoré prijal. Obsah spisu zároveň nedáva podklad pre záver, že by súdy porušili zásadu rovnosti procesných strán, pretože z obsahu spisu ako celku vyplýva, že procesné strany mali vytvorenú rovnakú možnosť vyjadriť sa k veci, k priebehu konania a k vyjadreniam protistrany. Argumentácia žalobkyne v dovolaní nebola spôsobilá spochybniť správnosť postupu súdov nižších inštancií, ktoré nenarušili procesnú rovnosť strán sporu ani tým, že by niektorú zo strán procesne preferovali.

14. Žalobkyňa v podanom dovolaní obecné napádala nesprávny (nezákonný) právny záver súdov nižších inštancií; dovolací súd v tejto súvislosti opakovane pripomína, že dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení a že dovolací dôvod sa vymedzí tak, že sa uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP). Preto pokiaľ žalobkyňa svoju argumentáciu dovolania podľa § 420 CSP zakladá na dovolacom dôvode, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, odpoveďou je stabilizovaná judikatúra dovolacieho súdu, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012). Skutočnosť, že dovolateľka má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ňou tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

15. Ťažisko dovolacej argumentácie vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP spočíva tiež v tvrdení dovolateľky, že výrok odvolacieho súdu, ktorým konajúci súd neodpustil žalobkyňi zmeškanie lehoty na doplnenie odvolania je z ústavnoprávneho hľadiska neudržateľný, nie je jasne, presvedčivo a racionálne odôvodnený a odporuje elementárnym princípom spravodlivosti.

15.1. Je nesporné, že zástupca žalobkyne e-mailovou správou odoslanou 17. júla 2021 podal odvolanie, ktoré podľa priloženej doručenky zaslal aj poštou; podaním z 30. augusta 2021 (došlým súdu 02. septembra 2021) doplnil dôvody už podaného opravného prostriedku a žiadal, aby aj na toto podanie súd prihliadol ako na odvolanie, nakoľko z jeho strany nebolo procesne možné doplniť odvolanie zo zahraničia, keďže nemá aktivovanú elektronickú schránku. Ako dôvod na zmeškanie lehoty uvádzal, že na ďalší deň cestoval do zahraničia; aj keď svoj pobyt v zahraničí pri Čiernom mori v Bulharsku nazýval zdravotným pobytom, svoj zdravotný stav v čase plynutia lehoty na odvolanie nijako nepreukázal a predložil len letenky. Pokiaľ išlo o uvádzaný dôvod zmeškania, tento odvolací súd v okolnostiach danej veci vyhodnotil za neospravedlňiteľný, keďže nemal charakter náhlej a nepredvídateľnej udalosti.

15.2. Dovolací súd v zhode s odvolacím súdom zastáva názor, že v danom prípade nešlo o

ospravedlniteľný dôvod na strane žalobkyne a preto bolo potrebné prihliadať len na podanie zo 17. júla 2021 ako na odvolanie.

15.3. Choroba strany sporu preukázaná lekársky uznanou práceneschopnosťou, je dôležitým dôvodom pre ospravedlnenie strany sporu, ak nevykoná jemu patriaci procesný úkon. Pre úplnosť treba dodať, že zjavne ide o prekážku, ktorá nastala u strany sporu (účastníka), ktorú nemohla predvídať, prípadne ju odstrániť (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/73/2018). V inom rozhodnutí (sp. zn. 5Obo/142/2010) najvyšší súd judikoval, že zákon nekonkretizuje, čo sa považuje za ospravedlniteľný dôvod na odpustenie zmeškania lehoty. Ospravedlniteľné dôvody zmeškania, môžu byť rozmanité, napríklad úraz alebo náhle ochorenie účastníka a jeho zástupcu. Ospravedlniteľnosť dôvodu zmeškania sa vždy posudzuje podľa okolností konkrétneho prípadu.(...) Práceneschopnosť právneho zástupcu žalobcu v čase, kedy plynula žalobcovi lehota na podanie odvolania (...) je ospravedlniteľným dôvodom na strane účastníka a jeho zástupcu.

15.4. Z vyššie uvedených dôvodov aj podľa dovolacieho súdu pobyt zástupcu žalobkyne v zahraničí pri mori (hoci ju žalobkyňa nazýva „zdravotným pobytom“), nie je ospravedlniteľným dôvodom. Žalobkyňou uvádzaný dôvod zmeškania lehoty nie je možné vyhodnotiť za ospravedlniteľný, nakoľko nemal charakter náhlej a nepredvídateľnej udalosti, keďže zástupca žalobkyne už v čase podania odvolania 17. júla 2021 vedel o plánovanom pobyte v zahraničí. Tvrdenie, že išlo o pobyt zdravotný, žalobkyňa nepreukázala ani pred dovolacím súdom.

15.5. Odôvodnenie dovolacieho súdu v bode 29. je v tomto smere jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a legálne akceptovateľné; dovolací súd sa s ním v plnom rozsahu stotožňuje, cit.:(...) Žalobca totiž už pri podaní opravného prostriedku dňa 17.07.2021 mal vedomosť o pobyte v zahraničí, ktorý mal naplánovaný minimálne od 11.07.2021 (viď dátum vystavenia na výtlaku letenky), a teda v čase plynutia lehoty na podanie a doplnenie odvolania, neodcestoval mimo územia Slovenskej republiky neočakávane. Na uvedené pritom nemalo vplyv ani tvrdenie žalobcu, že išlo o pobyt zdravotný, ktorú skutočnosť žalobca napokon nijako a ničím nepreukázal. Zohľadniac i subjektívnu stránku situácie, keď žalobca bol účastný súdneho pojednávania, na ktorom došlo k vyhláseniu meritórneho rozhodnutia, a preto mohol očakávať doručenie jeho písomného vyhotovenia, bolo zároveň v jeho možnostiach osloviť za účelom podania kvalifikovaného opravného prostriedku profesionálneho zástupcu (advokáta), príp. v súčasnej dobe vyspelých informačných technológií patriacich k štandardnému spôsobu komunikácie, ktorý napokon využíval i samotný žalobca (email, elektronická schránka), mohol doplniť svoje odvolanie i zo zahraničia prostredníctvom systému elektronickej komunikácie, príp. i poštou.“ Zostáva len konštatovať, že rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorým žalobkyňa neodpustila zmeškanie lehoty na doplnenie odvolania s ohľadom na skutočnosť, že dovolací súd nepovažoval dôvody uvádzané žalobcom za také, ktoré by mali povahu nepredvídateľnosti a neočakávanosti, ale práve naopak, tieto mali povahu vopred naplánovanej cesty, resp. pobytu v zahraničí, a teda nesplnili charakter ospravedlniteľného dôvodu na odpustenie zmeškania procesného úkonu, je logické, legitímne, majúce oporu v zákone a také, ktoré neodporuje elementárnym princípom spravodlivosti.

16. Dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené preto dospel k záveru, že procesný postup nižších súdov, ktoré konali v zmysle ustanovení a zásad Civilného sporového poriadku nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva. Najvyšší súd na uvedenom základe dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.